

شهری

دوشنبه ۲۹ مرداد ۱۴۰۳ | ۱۶ صفحه | ۱۰ هزار تومان | دوره سوم | سال سوم | شماره ۵۸۱
www.hammihaonline.ir

یک دوره جدید را آغاز کنیم

نطق **احمد میدری** وزیر پیشنهادی رفاه در جلسه دیروز مجلس

وزارتخانه مبهم

سابقه و جایگاه وزارت دادگستری در قانون اساسی در گفت‌وگو با **محمد هادی جعفر پور**

ناتوانی در غلبه بر گذشته

نقد کتاب خاطرات سیاسی **احمد سمیعی گیلانی** با گفتارهایی از: کاوه بیات و هومن یوسف‌دهی

اینجا جهنم است...

فلسطینی‌ها از ضرب و شتم، شکنجه و تجاوز در زندان‌های اسرائیل می‌گویند

بررسی آنچه در جلسه دیروز مجلس میان عباس عراقچی و دلواپسان گذشت

علیه توافق

گزارش دیپلماسی ۲۰۶۰۷

مهرداد خدیر معاون سردبیر

اگر قرار بر حفظ جایگاه مجلس و برگزاری انتخابات رقابتی با مشارکت بالا بود بعید بود افرادی نظیر امیرحسین نابتی جایی در میان نمایندگان تهران بیاید؛ نماینده‌ای که خود محصول رعایت نشدن قواعد بازی دموکراتیک و حذف دیگران و تقلیل جایگاه مجلس است گزینه مناسب و باورپذیری برای دفاع از جایگاه مجلس نیست و جمع این دو تناقض آمیز به نظر می‌رسد. چه، اینها همان‌ها هستند که هر گاه مجلس را در اختیار ندارند از نهادهای موازی می‌خواهند مصوبات آن را وتو کنند.

جاوید قربان اوغلی سفیر پیشین و تحلیلگر سیاست خارجی

فراموش نکنیم که تا قبل از برجام، ما تحت تحریم‌های شورای امنیت سازمان ملل بودیم. موافقان و مدافعان توافق می‌گویند اینطور نیست که تا قبل از مذاکرات هسته‌ای و توافق وضعیت مملکت گل‌وبلبل بوده باشد. ما ناچار از توافق بودیم. گروه مقابل، مخالفان توافق هستند که آن‌ها را ادامه همان دلواپسان در دوران مذاکرات و توافق می‌دانند. در طی مذاکرات به انواع و اقسام روش‌ها رو آوردند که برجام به امضا نرسد.

مهدی ذاکریان استاد روابط بین‌الملل

همین جریان مسئله تهاوت را مطرح کرد و مدعی هستند که این روش جوابگوست. یک گزارش بدهند که ببینیم در سه سال گذشته و دولت آقای رئیسی با این روش چه آورده‌ای داشته‌اند. تا کسی از چین گرفتیم؟ مبلغ آن قرارداد معادل سرمایه‌گذاری چین در کشورهای همسایه ایران است. چیزی به دست نیامورده‌ایم. بگویند برجام شمای ارزش است، ما این‌ها را با روش خودمان به دست آوردیم. همان برجامی که می‌گویند ارزشی نداشت، درهای زیادی را به روی ایران باز کرد.

سرمقاله

زخم‌های ناسور

همیشه زخم‌هایی هست که اگر به هر دلیلی نتوان یا نتوانست آنها را درمان کرد آن زخم‌ها ناسور شده و به اطراف سرایت می‌کند و بدخیم و غیرقابل درمان می‌شوند. مذاکرات دیروز مجلس در دو موضوع برجام و اعتراضات ۱۴۰۱ نشان داد که با دوزخ ناسور مواجهیم؛ دوزخی که ناشی از نداشتن وقاف و همدلی ایجاد شده و به مرور عمیق و عمیق‌تر گردید؛ به طوری که اکنون غیرقابل حل به نظر می‌رسند. مسئله و زخم برجام روشن است. برجام یک پیروزی ملی بود که نابخردی دو طرف داخلی در کنار خلف وعده آمریکان را از حالت پیروزی خارج نمود. اشتباه دولت این بود که برجام را منحصر به دولت نمود و از این طریق مخالفان داخلی خود را در گوشه رینگ قرار داد. هنگامی که برجام دستاورد یک گروه شد ضربه‌پذیری آن در داخل و خارج بیشتر شد و ضربه‌نهایی را ترامپ زد. ولی شانس با ایران یار بود که بایند آمد و قابل تصور بود که برجام به سرعت احیاء شود ولی مجلس قبلی پیش‌دستی کرد و در سال اول خود قانون اقدام راهبردی را تصویب کرد. اگر این قانون مغایر با برجام نبود نیازی به تصویب نبود و اگر مغایر بود به طور طبیعی مانع احیای برجام می‌شد و شد، به امید اینکه با آمدن آقای رئیسی از موضع قدرت، امتیازات بیشتری بگیرند و در داخل خودی نمایش دهند که نتیجه شکست آنها پیشاپیش معلوم بود. آنان مانعی را که برای احیای برجام در دولت روحانی ایجاد کردند خودشان هم پشت آن مانع متوقف شدند و در نهایت در عمل برجام به حاشیه رفت. اکنون و در جریان رای اعتماد به وزرای پیشنهادی این بحث دوباره زنده شده در حالی که اکثریت قاطع مخالفان دیروز؛ امروز حسرت آن را می‌خورند. فقط اندکی از تندروهای غیرمسئول هستند که سروصدا می‌کنند. زخم دوم نیز اعتراضات ۱۴۰۱ است. اعتراضاتی که ناشی از باز شدن زخم کهنه مواجهه نادرست و تحقیرآمیز با زنان بود؛ زخمی که آتش آن دو ماه پیش از اعتراضات در دولت تهیه و ریخته شد؛ زخمی که موجب شکل‌گیری یک شکاف و حفره بزرگ میان جامعه و حکومت شده است و آثار آن را در میزان مشارکت در انتخابات اخیر به خوبی دیدیم. مسئولیت مستقیم این زخم هم متوجه کسانی است که حاضر نیستند از سیاست‌های نادرست خود دست بردارند. این دوزخ جدی است. برای اینکه بدانیم چقدر اهمیت دارد کافی است که بگوییم نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد که در میان مجموعه مشکلات کشور بیش از ۵۰ درصد مردم آمیدی به حل مسئله تحریم از سوی آقای پزشکیان ندارند. درحالی که این ناامیدی در حوزه‌های دیگر کمتر است. جالب اینکه رفع تحریم یکی از اولویت‌های بالای دولت از نظر مردم باید تلقی شود. نتیجه این دوا پاسخ مردم، روشن است. ← ۱۳

جهان بدون سامورایی

درباره آن دلون بازیگر شهیر سینما که دیروز در ۸۸ سالگی درگذشت

چهارم روز ۱۶

گزارش پارلمان ۴۰۵

پیش‌بینی نمایندگان از سرنوشت وزرای پزشکیان

مجلس رای می‌دهد؟

نگاه هم‌میهن

ریاست جمهوری و مجلس رابطه‌ای نامتوازن و ناکارآمد

احمد زیدآبادی

نویسنده و مشاور و هم‌میهن

درحالی که بحث درباره وزیران پیشنهادی آقای پزشکیان در مجلس جریان دارد، مشکل نظام مختلط ریاستی - پارلمانی بار دیگر خود را در این بحث به نمایش گذاشته است. نظام‌های سیاسی مبتنی بر ساز و کار انتخابات در دنیا یا ریاستی و یا پارلمانی هستند. در نظام‌های ریاستی که رئیس‌جمهور با رای مستقیم مردم انتخاب می‌شود، رئیس قوه مجریه قدرتی هستند و یا پیش از پارلمان دارد به طوری که از وتوی مصوبات مجلس برخوردار است. در نظام‌های پارلمانی اما تمام قدرت در دست نمایندگان مجلس و نخست‌وزیر منصوب از طرف آنان متمرکز است و وری آنان، یا پادشاهی فاقد قدرت و یا رئیس‌جمهوری نمادین و بدون قدرت اجرایی وجود دارد. در قانون اساسی جمهوری اسلامی، پیش از اصلاح و بازنگری آن، نظام سیاسی کشور عمدتاً پارلمانی بود. یعنی درحالی که رئیس‌جمهور با رای مستقیم مردم انتخاب می‌شد اما عملاً اختیارات اندکی داشت و در عوض مجلس و نخست‌وزیر برگزیده آن، اختیار معرفی و تأیید هیئت وزیران را به عهده داشتند. این خود سبب بروز اصطکاک بین رئیس‌جمهور و نخست‌وزیر می‌شد. در بازنگری قانون اساسی در سال ۱۳۶۸، پست نخست‌وزیری حذف و معرفی کابینه در اختیار رئیس‌جمهور گذاشته شد. با این اصلاح، گویا قرار بود نظام سیاسی کشور به نظام ریاستی تبدیل شود اما آنچه در عمل رخ داد، در شکل و صورت، نیمه ریاستی اما در ماهیت و سرشت، نوعی از نظام پارلمانی ناهمگون و پیچیده از کار درآمد. در واقع، مجلس در نظام کنونی می‌تواند از همان ابتدای کار رئیس‌جمهور، همه وزیران پیشنهادی او را رد و یا در مراحل بعدی، تک‌تک آنان را استیضاح و از کار برکنار کند. فراتر از این، برکناری رئیس‌جمهور به دلیل سیاسی نیز از جمله اختیارات مجلس است. بدین ترتیب، اگر رئیس‌جمهور و اکثریت مجلس در تعارض سیاسی با یکدیگر قرار گیرند، رئیس‌جمهور و کابینه او یا باید منقاد و مطیع کامل مجلس و در حقیقت آلت دست آن شوند و یا داوطلبانه و یا به اجبار از پست خود کناره‌گیری کنند. این وضعیت، خواهناخواه مستوی و تزلزلی دائمی بر قوه اجرایی کشور تحمیل می‌کند و مانع پیشبرد هر کار و برنامه‌ای از طرف آن می‌شود. این در حالی است که نظام انتخاباتی کشور نیز غیرحزبی و مبتنی بر استفاده از رانت سیاسی و یا در بهترین وضعیت، رقابت‌های عمدتاً فردی به‌ویژه در حوزه‌های کم‌جمعیت است. معمولاً افرادی بدون رقابت جدی و با پشتوانه لازم فکری و تشکیلاتی، می‌توانند مجلس را به تسخیر خود در آورند و از آن جایگاه رئیس‌جمهور و اعضای کابینه را با انگیزه‌های مختلف از جمله «باج‌خواهی» تحت فشار مستمر بگذارند. در شرایط کنونی یک نماینده منفرد با انگیزه شخصی، قادر است با استفاده از اختیارات خود، یک وزیر کابینه را هر روز به صحن مجلس بکشاند و بدین طریق او را نه فقط از ایفای نقشش باز دارد، بلکه مستأصل و وادار به باج‌دهی کند؛ روشن است که این ساز و کار زمینه هر نوع سوءاستفاده و فساد را فراهم می‌کند و مانع کارآمد شدن دستگاه اجرایی می‌شود. اکنون که این مشکلات عیان شده است، باید اقدامی مبنایی برای رفع آن صورت گیرد. چاره کار در بازنگری در قانون اساسی است که با تأخیر بسیاری مواجه شده است.